

У ЦЕЛОМЕ СВЕТУ ПОЗНАТЕ

чисте Горњо-Крањске планинске пчеле у оригиналним кошницама (сандуцима), ројење, као и првоврстне младе пчеленице матице, нуди и у земљи и иностранству преко 80 пута награђена са првим и највишим одликовањима

Т В Р Т К А

ПВО НАЈВЕЋЕ ГОРЕЊСКО УЗОРНО ТРГОВАЧКО ПЧЕЛАРСТВО ЈАНА СТРГАРА

Битње, П. Бохињска Бистрица, Горењско, Југославија.
потпуно зајамство за живу испелост у све делове света.

Наруџбине се извршују тачно и брзо

Наруџбине до 15 марта = 5% попушта

Произвађа и разашиле: **Најбоље умјетно саће** зајемчено од чистог пчелињег воска. — Надаље нудим нови распрскач „Triumph“ у 2 величине (29 и 42) см. Идеална справа за руковање са пчелама без дима!

С ОБЗИРОМ НА ПОЉОПРИВРЕДНУ КРИЗУ ЦЕНЕ СУ ЗНАТНО СНИЖЕНЕ

Захтјевајте бесплатно цјеник 1932 године

ВЕШТАЧКО САЋЕ.

Од **зајамчено** правог, чистог, природног, пчелињег воска, на американском строју зготовљено са врло прецизним дубоким ћелицама и у свакој величини 1 кг. Дин. 52 - Послат ми чист восак (без талога) израђујем у вешт. саће 1 кг. за Дин. 7- (у цени урачуната је и дезинфекција воска) или га пак замењујем и за 1 кг. чистог воска дајем 80 дкг. вешт. саћа.

Пажња! Да се не би са вешт. саћем, разне пчелиње болести, нарочито пчелиња куга (*bacillus alvei*) пренашале и шириле, восак, пре израде у вешт. саће дезинфицирам. Стога је моје саће од сваке заразе просто, и ја га цењеним друговима пчеларима најтоплије препоручујам.

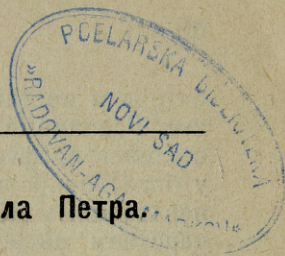
О каквоћи мога саћа изволите се уверити.

Разашилем! Праве „банатске“ ројење и оплођене матице. „Експрес“ Мудрохов апарат је најидеалнија справа за прихрањивање пчела. Апарат је подесан са сваку кошницу.

Ценовник на захтев шаљем бесплатно.

У Земуну, 1. априла 1932.

Под високом заштитом
Њег. Краљ. Вис. Наследника Престола Петра.

ИЛУСТРОВАНИ ОРГАН „СРПСКЕ ПЧЕЛАРСКЕ ЗАДРУГЕ“

Број 4. и 5.	Излази једанпут месечно Уредник: КОСТА СЕПЕРОВАЦ вероучитељ грађанске школе.	Година XXIX.
-----------------	--	------------------------

Ђорђе Коларовић.

— Протојереј у пензији. —

Узоран свештеник, ревностан служитељ св. цркве, пас-тир добри, марљиви и вредни пчелар, одушевљени пропагатор рационалног пчеларства, популарни омиљени пчеларски писац пречасни госп. Ђорђе Коларовић навршује 70.-ту годину свога живота. Својим радом на ширењу и унапређењу рационалног пчеларства стекао је велико поштовање и уважење код свих пчелара широм наше миле Југославије, да се данас сматра нашим најбољим познаваоцем пчеларства и најомиљенијим пчеларским писцем.

Млађи пчелари са поштовањем спомињу име Ђорђа Коларовића, а ми ћемо овде у кратко изнети живот Ђорђа Коларовића и његов значај за ширење и унапређење рационалног пчеларства.

Ђорђе Коларовић родио се у Ср. Карловцима 27. априла 1862. г. (по старом календару). Основну школу, гимназију и богословију свршио је у Ср. Карловцима. Благопок. патријарх Герман рукоположио га је 23. фебруара (6. марта) 1886. г. за ђакона, а 24. фебруара (7. марта) 1886. за през-

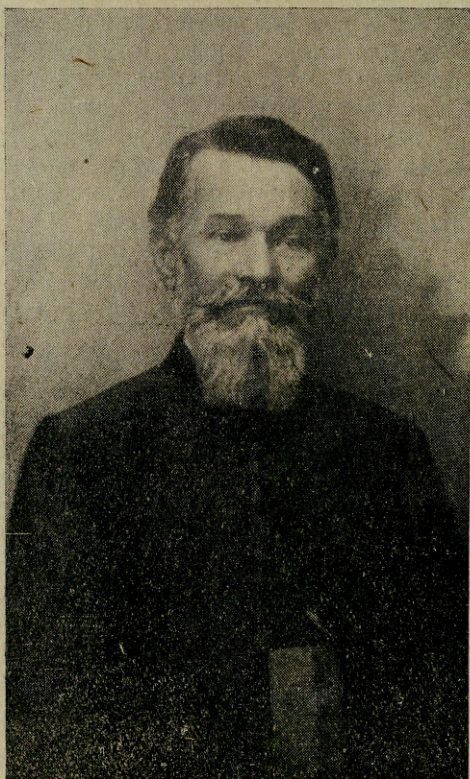
витера и поставио га за администратора парохије у Великим Радинцима. У богословији слушао је предавања благопокојног професора Јована Живановића о пчеларству, још у богословији заволео је пчеларство и био је међу вредним посетиоцима Живановићева пчелињака. Тада бавио се сликарством, па је сликао Живановићев пчелињак. Када је благопок. Драг. Посниковић почео 1883. год. издавати „Пчелу“, на њој је много сарађивао проф. Ј. Живановић са својим ученицима-богословима. У колу тих богослова сарадника „Пчеле“ налази се и Ђорђе Коларовић. До душе Ђ. Коларовић није писао чланке, али он је израдио слике за „Пчелу“ то је његов први пчеларски рад.

У Великим Радинцима малом убавом селу у подножју Фрушке Горе већ у првим годинама свештеничке службе почео се бавити пчеларством. Прво је купио неколико плетара, а ројеве из плетара смештао је у американке и подигао је леп пчелињак, да је имао преко 150 кошница и то све Живановићеве американке. Као вешт и искусан пчелар служио је као узор многим пчеларима у околини, да су се многи пчелари њему за савет обраћали. На малој парохији пчеларство му је била угодна забава и разонода, а поред тога доносило му је и леп приход, шта више било је таквих година, кад му је пчеларство доносило већи приход него парохија.

Кад је почео излазити „Српски Пчелар“ међу првим сарадницима његовим видимо и Ђорђа Коларовића. Његови чланци не само својим лепим и лаким стилем него и својом поучном садржином освајали су читаоце „Српског Пчелара“. Многи читаоци „Српског Пчелара“ усхићени лепим и поучним чланцима Ђорђа Коларовића своје задовољство нису могли сакрити него су своје осећаје и похвале доставили благопок. проф. Јовану Живановићу, главном уреднику „Српског Пчелара“. Ево шта за њега каже неумрли Јован Живановић: „Добили смо више писама са стране, којима се с похвалом великом говори о чланцима г. Ђорђа Коларовића пароха. Његови се чланци из пчеларства најбоље допадају многим пчеларима. Ми се од своје стране радујемо, да су ти пчелари погодили и наше мишљење и ми честитамо г. Коларовићу да су не само његови чланци из пчеларства добри по садржини и да стоје на висини данашње науке него да је стекао и особиту рутину у излагању својих мисли да га мора сваки пчелар разумети, а при том му је још и језик српски коректан и лак“. („Српски Пчелар“ 1900. стр. 186.—187.) Ово лепо признање стекао је у трећој години рада на пчеларској књижевности.

Навешћемо шта о њему говори отац рационалног пчеларства код Срба благопок. проф. Јован Живановић: „А шта је са Ђорђем Коларовићем? Од год. 1883. како је насликао

мој пчелињак и друге кошнице и справе, заћутао је. У његову је животу од те године па до почетка излажења „Српског Пчелара“ владала велика тишина. Али познато је да после велике тишине у природи, обично долазе грмљавине и пљускови. Тако је и са Ђорђем Коларовићем. Кад је почео излазити „Српски Пчелар“, он га је обасуо пљуском својих чланака кроз свијех седам година. Нема броја, у којим нема његова чланка. И ти његови чланци нису од ефемерне вредности него имају своју сталну вредност. Тијем је својим чланцима подигао Ђорђе Коларовић себи велики углед“.

„Данас се дакле обојица и Маширевић и Коларовић натичу са пчелом у вредноћи. Читаоци „Српског Пчелара“ то добро знају, јер скоро у сваком броју читају његове чланке, у којима се види ишчитаност, добро познавање немачке пчеларске књижевности и самосталан рад. Као што Франтишка Адамца његови пријатељи називају *vzaspou per-*

лоу, драгим каменом, тако су Ђорђе Коларовић и Иван Маширевић наша два драга камена, који се натичу са неуморном пчелом у раду. Заиста су они својим чланцима задужили многе српске пчеларе, али су њима и стекли код њих лијеп углед. Највећа је награда за њихов труд признање српских пчелара и лијеп углед, који имају у народу, а то заиста и уживају. . . .“ („Српски Пчелар“ 1903. 180—181). После ове похвале благопок. проф. Јована Живановића држим да нико не може лепшу похвалу и признање изрећи. Ову похвалу и ово признање својим радом Ђ. Коларовић заслужио је, а својим доцнијим радом то је оправдао, јер се његов углед међу српским пчеларима још више уздигао.

Кад сам се 1913. год. после мог првог чланка о пчеларству састао са благопок. проф. Јованом Живановићем он ми је саветовао, да у раду истрајем, а као узор ставио ми је Ђорђа Коларовића, који се са пчелом у вредноћи и раду такмичи. У разговору рекао ми је, како Ђ. Коларовић у малом селу нема друштва, али он лети налази забаву и разоноду на пчелињаку, а зими пише чланке о пчеларству, па он не зна, што је досада и дуго време.

До рата Ђорђе Коларовић био је највреднији и најревноснији сарадник „Српског Пчелара“, али за време рата „Српски Пчелар“ није смео излазити, па су и његови вредни сарадници ућутали.

После рата састала се 14./27. марта 1919. год. скупштина Српске пчеларске задруге у Руми, на којој је закључено, да Српска пчеларска задруга настави свој рад на ширењу рационалног пчеларства и да се изабере претседник и управни одбор. Скупштина је једногласно изабрала за претседника Ђорђа Коларовића пароха у Великим Радинцима, и ако он није био присутан на тој скупштини. Ми смо знали, да Ђорђе Коларовић није дошао на скупштину, што је био сломљен великом жалашћу, јер је шпањолска болест покосила његовог јединца Славка, па није му се миљило да дође на скупштину, што је рана на срцу била још свежа. А с друге стране знали смо за његову велику љубав према пчеларству, знали смо да ће у пчеларству тражити и наћи олакшање свога великога бола, па смо били уверени, да ће наше признање за његов ревносни рад на ширењу рационалног пчеларства доћи као мелем на његово рањено срце родитељско.

Требало је „Српског Пчелара“ поново покренути, али требало је лист одржати на висини, на којој је био пре рата под уредништвом проф. Јована Живановића, с тога сам се споразумео са г. Николом Милеуснићем тадањим потпретседником а сада претседником „Српске пчеларске задруге“ у Руми, да одемо код г. Ђорђа Коларовића и замолимо га, да буде уредник „Српског пчелара“. Кад смо оти-

шли у Вел. Радинце и рекли г. Ђ. Коларовићу, да смо дошли, да га замолимо да буде уредник „Српског Пчелара“, он нам је обећао, да ће уредништво примити. После тога на одборској седници решено је да под уредништвом г. Ђорђа Коларовића издајемо „Српског Пчелара“. А септембра 1922. г. изашао је један број „Српског Пчелара“ у ком је објављено, да ће идуће године „Српски Пчелар“ поново излазити. Ђорђе Коларовић уређивао је „Српског Пчелара“ до конца 1929. год., а тада ради слабости захвалио је на уредништву и у последњем броју опростио се са читаоцима „Српског Пчелара“. Као уредник био је достојан наследник свога великог учитеља у пчеларству проф. Јована Живановића, одржао је лист на висини, а на конгресу Југ. Пчеларских друштава у Дубровнику један брат Словенац изјавио је да је „Српски Пчелар“ одлично уређен.

Својим чланцима, који се одликују лепим, лаким и разумљивим стилем и поучном садржином Ђорђе Коларовић много је допринео ширењу и унапређењу пчеларства код нашег народа. Уважавајући његове заслуге за ширење рационалног пчеларства главна скупштина Српске пчеларске задруге одржана у Ср. Митровици 11/24. септембра 1903. год. изабрала га је за свога почасног члана. Ценећи његове заслуге за добро уређивање „Српског Пчелара“ главна скупштина Српске пчеларске задруге у Руми 16. октобра 1924. год. дала му је своје највеће признање и одликовање изабравши га својим почасним претседником.

После рукоположења Ђорђе Коларовић као свештеник дошао је у Вел. Радинце 1886. год. и на тој малој, али лепој и згодној парохији провео је пуних 40 година, док ради боловања и слабости није отишао у мировину 1926. год. Као свештеник вршио је своју дужност ревно и савесно, у служби је био тачан и уредан, према парохијанима љубазан и предусретљив, не само речима него и примером служио је као узор свима у тачности и марљивости, с тога је уживао врло леп углед и поштовање код својих парохијана. Својим узорним животом оставио је врло лепу успомену у својој парохији, док је Вел. Радинаца увек ће се са особитим поштовањем спомињати име Ђорђа Коларовића.

У животу скроман и повучен радио је у малом селу, али његов рад разгласио је његово име у целој нашој Југославији, јер после проф. Јована Живановића наши пчелари сматрају Ђорђа Коларовића не само као одличног, искусног и вештог пчелара него као нашег најбољег познаваоца пчеларства и најпопуларнијег пчеларског писца. Његов рад запажен је од наших црквених власти, благопок. патријарх Лукијан Богдановић одликовао је Ђорђа Коларовића правом ношења црвеног појаса 1909. год. После рата Преосвећ. Господин Др. Георгије Летић епископ темишварски као адми-

нистратор Карловачке Митрополије одликовао га је 1920. г. достојанством протонамесника, а Св. Архијерејски Синод Патријаршије Српске 1923. год. одликовао га је чином протојереја, а 1./14. маја исте године Преосвећ. Господин Др. Максимилијан Епископ викар произвео га је у чин протојереја.

Као узорном свештенику духовна власт заслужено одликовање дала је, а као вредном и заслужном пчелару Српска пчеларска задруга дала је своје признање, али све је то мало према оном, што је Ђорђе Коларовић својим марљивим радом заслужио. После проф. Јована Живановића оца рационалног пчеларства код Срба, за ширење рационалног пчеларства највише има заслуга прота Ђорђе Коларовић.

Оче Ђорђе! Наш неумрли учитељ проф. Јован Живановић назвао Те је драгим каменом, а ми пчелари немамо сребра и злата, да тај драги камен окујемо, а што имамо то је искрену љубав и поштовање то Ти од срца дајемо.

Честитамо ти 70. годишњицу живота и 35. годишњицу рада на пчеларској књижевности с искреном жељом, да Ти чилом, здравом и задовољном и 80. годишњицу честитамо.

Коста Сеперовац

Поводом седамдесетогодишњице г. Ђорђа Коларовића.

Пчелар се мучи и учи целога века. То је адет свакога човека. Никада краја нема у људским тежњама, и никада краја нема у пчеларевом дружењу са пчелама.

Понеког пчелара обузима жеља да вечито нешто ради на своје пчелињаку. Обузима га осећање дужности према своје занату, јер је њему јасно да је занат златан у вредним рукама.

Другога пчелара опет нешто гони у природу да као природњак у слободи прати живот пчелињи. И он га помно прати у пољу, на њиви, у шуми, на ливади, крај потока, на брегу и у долини, дакле, свуда широм, где се укрштају небројени трагови живота свакојаким бића, ситних и крупних, тихих и живахних.

Трећи налази лепоте пчелињег живота у делима славних људи, који су имали посебно „чуло“ да осете и опишу велике тајне природе и да завире под њезин вазда девичански плашт. испочетка са страхом, а после куражно и са планом.

Ове три особине пчелареве идеално су синтетисане у

нашем слављенику г. проти Ђорђу Коларовићу, који је четрдесет година свога живота посветио вредној пчели. Посветио је зато што је увек волео живот пчелинег друштва, и зато што је имао способности и интелигенције да разумно и са уживањем веже своје биће за најлепшу грану пољске привреде.

Г. Коларовић је у своје активно доба био пчелар да му и данас мало има равних код нас. На своме узорном пчелињаку који је бројао до близу 300 кошница, он је увек имао посла и увек био запослен. Лично је вршио своју пчеларску дужност. И као што му је свештеничко звање било свето, тако је њему и пчеларство било нешто високо и часно, идилично и лепо.

У природи се г. Коларовић сналазио као прави природњак, а то и јесте одлика правога пчелара. Мени је познато да је он у многим природњачким стварима оријентисан као прави природњак, нарочито у онима које имају везе са животом пчела. На овоме месту смем да изнесем констатацију да је г. Коларовић најобразованији савремени пчелар у нашем народу. У њему живи дух великога и потпунога пчелара.

Нема ни десет година, откада сам се упознао са г. Коларовићем. Упознали смо се најпре писмено, а затим усмено. Брзо сам постао његов сарадник у „Српском Пчелару“. Његове чланке сам необично радо читао, и као почетник налазио сам у њима велику поуку. Читајући његове чланке брзо сам увидео да у њему живи дух Јована Живановића, оца рационалног пчеларства у нашем народу.

Г. Коларовић је писао у „Српском Пчелару“ од почетка тога листа па до данас. Писао је јасно, лепо, писмено и сигурно. Његови су чланци увек били актуелни. Они су били за наше пчеларе као поручени, јер је г. Коларовић био искусан пчелар, па је писао из искуства.

Као што пчела инстинктивно гради мед за своје друштво, тако и г. Коларовић са пуно интелигенције пише чланке за своје читаоце. Он пази на израз и на чистоту језика, он пази на садржину ствари о којима пише. Отуда је његов сваки чланак леп, зрео и савремен. Његове чланке радо читају млади и стари пчелари, јер он пише како се пчелари у нашим крајевима и како треба да се пчелари.

Г. Коларовић зна из искуства да сваки пчелар мора удешавати свој начин пчеларења: да сваки пази на прилике свога краја, на своје имовно стање и на све околности од којих зависи пчеларство дотичнога краја. Зато он увек пропагира да треба свој крај изучавати и да не треба сваку новост брже боље и олако примати. Пчеларска новост може да буде срећна за прилике у којима је она искрснула, али за другочије прилике она може да буде несрећна.

Своје погледе и своје учење г. Коларовић износи на

леп и популаран начин у својој књизи „Послови на пчелињаку преко целе године или Пчеларски календар“ (1928. год.) Ова књига је за наше пчеларе најбољи уџбеник пчеларства, јер она садржи све што је за практичнога пчелара потребно да зна. Послови око пчела изнесени су по месецима, дакле сезонски, тако да се сваки пчелар може лако и брзо снаћи у овој књизи.

Надам се да ће овај практични уџбеник пчеларства доживети и друго издање, и да ће као допуну добити посебну књигу као теориски део. О томе ћемо ми млађи водити рачуна.

На крају имам да кажем још нешто. Г. Коларовић је у уметнички дух. Он воли уметност, специјално сликарску уметност. Он је воли не само као теоретичар естетика који посматра, већ и као практичан сликар који ради. Али он као сликар ради тихо и да задовољи своју жељу. Он је аматер који ради вољени посао да га жеља мине, а не да се њиме прославља.

Г. Коларовић је човек пун идеализма. Он се необично радује, кад примети који добар покрет у нашем народу, или који добар путељак, којим наш народ иде напред са тешким бременом садашњице.

Нарочито он воли нас омладинце, и одмах нам постаје друг, колега; али колега који трезвено прати наше правце. Ми то знамо и нећемо заборавити аманет, који нам предаје најбољи и највреднији ученик Јована Живановића.

Од срца желимо да нам наш стари прота Ђорђе са својом госпођом поживи још дуги низ година, на част нашем пчеларству и нашем уједињеном народу.

У Ср. Карловцима 1. марта 1932. год.

Др. Сима Грозданић.

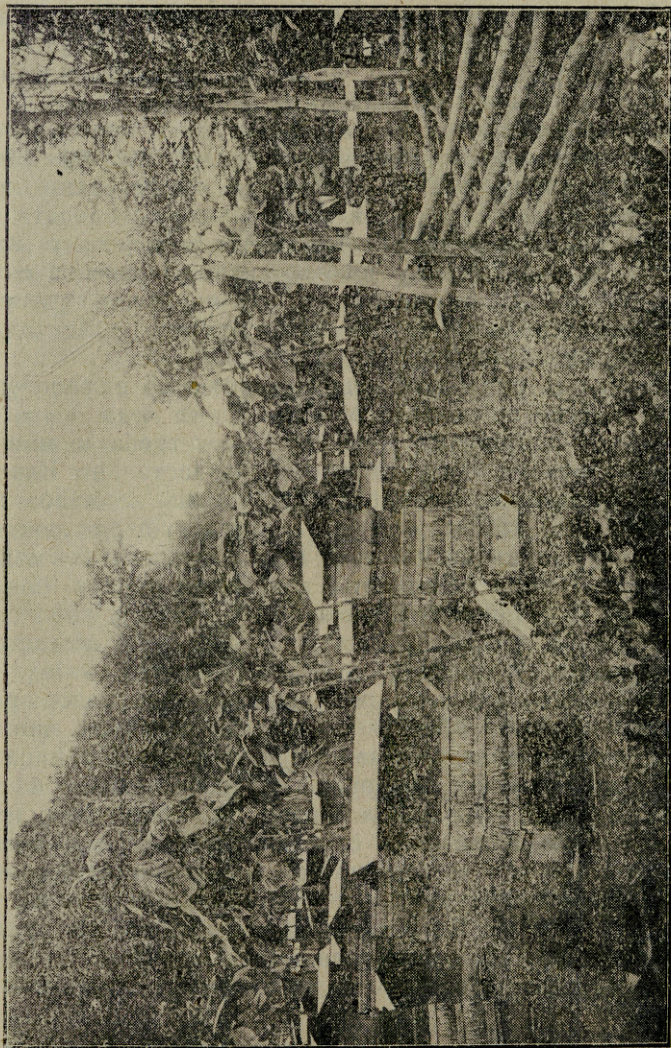
На пчелињаку у пролеће.

(Свјешетак.)

III.

Искусан пчелар никад узалудно не отвара кошницу. Том раду он приступа само по стварној погребни, која се заснива на основу распореда својих послова на пчелињаку и писмених забележака о томе. Прво пролетње отварање кошница врши се после једног до два јача излета пчела. Пчелар притиче у помоћ прво оним друштвима која су гладна и која су оболела од пролива и срдоболе, по том отвара кошнице осталих сумњивих друштава. Са отварањем осталих кошница не хита. Јака, способна и осигурана с медом

друштва често очисте патос у кошници пре него што пчелар приступи том послу као првом пролетњем послу на пчелињаку уз постављање појила.

На пчелињаку у пролеће

Први унутрашњи преглед пчелињих друштва у рано пролеће мора се брзо обавити, са што мањим задржавањем отворене кошнице, и нађено стање прибележити. Ово се врши при благом времену, без ветра, кад топлота у хладу по-

казује најмање $+15^{\circ}\text{C}$. На овом прегледу пчелар треба да сазна:

а) Имају ли пчеле меда и рђе (цветног праха) у кошници?

б) Имају ли пчеле матицу и легла у кошници? Какво је легло? Је ли друштво јако (јер ако је слабо не треба га држати на пчелињаку)? и

в) Је ли друштво здраво и је ли кошница чиста од мртвих пчела и разног труња?

Најпреча је помоћ гладнима. Зато смо и прво упитали: „Имају ли пчеле меда и рђе у кошници?“ да би рекли: „Прво гладне нахранити!“ У пролеће се из резервне хране (меда и рђе) највише поједе и њена несташица осети док биље не почне да излучује нектар. Више се поједе у марту меда и рђе у кошници него што се скупа појело од октобра до фебруара. Више умире од глади пчелињих друштава у пролеће него целе зиме. Али неће умрети од глади пчелиње друштво ако је ваљано узимљено.

Не може се рећи да је пчелиње друштво ваљано узимљено ако у јесен није имало око 12 кграма меда и у два оквира рђе. У кошницама у месецу марту треба да има око 4 килограма меда и бар у једном оквиру доста рђе. Кад знамо да један квадратни десиметар пуног саћа с медом приближно тежи 0,5, кг. онда нам је при прегледу пчела лако оценити има ли у кошници довољно меда. Недостатак меда у пролеће најсигурније се отклања додавањем меда у поклопљеном саћу. Искусни пчелари ово знају и чувају саће с медом у резерви и додају пчелама у пролеће. У недостатку овога одузимају сувишак од оних друштава код којих има сувишка. Прихрањивање пчела течним медом у рано пролеће изискује нарочиту обазривост, како се оваквим прихрањивањем не би изазвала појава туђица. (Појава туђица облигатна је при оваквом прихрањивању после јесени и лета са лошом пашом). Напомињемо: рано прихрањивање пчела с течном храном скопчано је са разним тешкоћама, зато се оно и не сматра као уредан посао. Ко у августу осигура своје пчеле прихрањивањем и по том их ваљано узими безбрижан је у пролеће. Ко је принуђен у пролеће да прихрањује пчеле за све време прихрањивања мора да стешњује лета до појаве јачег лучења нектара са пролетњег цветања биљака.

Ако цветног праха нема у којој кошници треба га додати из кошница у којима има више. Ако се осећа несташица, као овог пролећа (што је увек случај после других сушних лета и јесени) треба пчеле помоћи додавањем справљеног теста намештеног одозго преко оквира у плодишту. Помоћ ове врсте, нарочито при вештачком одгоју матица, чине амерички и француски пчелари а задњих година то

препоручују и руски пчеларски стручњаци. (А. Н. Брјуханенко, И. А. Каблуков, Кораблов). А. Perret-Maisonneuve у свом класичном делу *L' Apiculture intensive et l' élevage des reines*, у тачки 391 препоручује и од ових састојака:

50 грама праха од сасушеног жуманцета од јајета;

40 грама ражаног брашна;

10 грама киселог фосфорнокиселог креча;

400 грама меда;

40 грама млевеног шећера; и

0,5 грама салицилне киселине растворене у најмањој количини (мањој од $2\frac{1}{2}$ грама) 45° чистог алкохола.

Првих пет састојака добро се измешају и по том им се дода дотле особено растворена салицилна киселина.

Чувени енглески пчеларски стручњак Кован справљао је тесто слично овом и додавао у јесен и пролеће својим пчелама, употребљујући у место ражаног хељдино брашно.

Пчелар се мора успособити да брзим прегледом пчелињег друштва установи има ли оно матицу и легло и какви су ови. Није потребно да увек види матицу при прегледу. Довољно је да види јаја у радиличком саћу па да се увери да друштво има матицу. Ако се при том види матица а не нађе отворено легло у саћу не треба одмах доносити закључак да је та матица неупотребљива. Има једно време прекида у ношељу јаја. Такав случај треба прибележити у дневник и после неколико дана обновити осматрање, носи ли матица и јели су плодна у ношељу. Тек после дужег застоја у ношељу (кад у кошници не буде ни отвореног ни затвореног легла) треба такву матицу заменити. Може се десити, да матице после кратког прекида у ношељу јаја буду плодније од осталих матица на пчелињаку. Ако је у саћу збијено легло значи да је матица плодна — врло добра. Раштркано легло нам каже, да је матица стара и да је треба заменити у времену ројидбе. Ако у радиличком саћу има трутовског легла („рђав црв“) матица је постала трутовњача или је матица остала неоплођена и носи партеногенетски трутовска јаја: Ако се у опште не види да има матице а има „рђавог црва“ и по 2—3 снесена јајета у поједине радиличке ћелије значи да та јаја носе **назовиматице**.

При првом пролетњем отварању кошница пчелар уклања из кошнице све плесниво саће. Избачено плесниво саће претапа кад буде добро време.

Искусан пчелар при самом отварању кошница по самом зујању узнемирених пчела оцењује, има ли друштво матицу или не. Ако пчеле при скидању поклопца са кошнице мало јаче забрује, а по том одмах ућуте значи да је матица у кошници. Ако то брујање дуго траје значи да друштво нема матицу („безматак“). Ако се брујање у опште једва чује знаћи да друштво умире од глади.

Ако је довољно јако друштво остало без матице пчелар ће му додати матицу — ако има у резерви. Нема ли матица у резерви прибележиће примедбу овом друштву и додаће му накнадно матицу из које слабице са добром матицом, а слабицу ће спојити с најближим суседним друштвом. Слабице и безматке искусан пчелар не трпи на пчелињаку већ их склања са пчелињака — спајањем, уништавањем — по начину како се то ради.

Слободан отвор лета кошнице од мртвих пчела и чистота патоса у кошници, поред јаког излетања пчела, казују, да је друштво у таквој кошници у сваком погледу ваљано. Прегледе и чишћење патоса у кошницама треба извршити пре скидања поклопаца са кошница (пре отварања кошница). Ако време дозволи ово треба учинити још у фебруару, иначе што пре у толико боље. При овом прегледу и чишћењу труња са помичног патоса пчелар се уверава, чега има у овом труњу, да ли је матица у животу, а каткад и каква је. Искуство у чишћењу патоса и првог осматрања друштва прегледом патоса створиле су потребу, да се кошнице израђују искључиво са помичним патосима. Чишћење непомичног патоса у кошници тешко се врши, а кука којом се ово врши стаје живота знатног броја пчела у пролеће. Кад се зна вредност сваке пчеле у рано пролеће јасно је, да нису више практичне кошнице са непомичним патосима.

Помични патоси погодни су за потурање круте хартије, добро осушене од претходног премазивања ланеним уљем. Те се хартије при узимљавању пчела учвршћују за патос а скидају у фебруару после првог излета пчела. Оваква хартија као рђав водић топлоте омогућава боље одржавање топлоте у кошници и спречава промају. Чишћење патоса у кошницама врши се четком од коњске струне уз евентуалну употребу ножа-стругача за скидање хумака лема и другог што се четком не може збрисати.

IV.

Ако при чишћењу патоса у кошницама приметимо, да су патос, дуварови кошнице и сама кошница попрљани мрким мрљама, а пчеле су малаксале онда су пчеле оболеле од срдоболе. Таква друштва треба унети у вече у замрачену и топлу кухињу, пошто се пре уноса затворе лета жичаном или лиманом решетком, кроз коју пчеле не могу да прилазе. По том скинути поклопац са оквира и у саће ули-ти топао мед мало разблажен с водом и поклопац врати на своје место. Да би пчеле имале дуже времена топлоту у кошници под патос ове треба ставити 2—3 добро загрејане цигље увијене у крпе. Сутрадан изјутра ако је ведро и топло кошницу с пчелама изнети на стално место у пчелиња-

ку. У противно је из кухиње пренети у подрум.*) Следеће вече обновити додавање меда. После неколико дана, односно чим буде топло око $+15^{\circ}\text{C}$ пчеле пренети са оквирима из прљаве у чисту кошницу, па прљаву кошницу опрати цеђом и ветрити је неколико дана. Ако су оваква друштва слабице најбоље је уништити их одмах. Оваква болест је најобичнија на пчелињаку у пролеће. Блажији облик овог оболења од које се пчеле проливају жучкастим мрљама називамо проливом.

Ако неискусан пчелар примети какву другу болест код својих пчела, нарочито ако осети да у кошници смрди од трулежи треба да о томе извести кога искусног пчелара и замоли га, да му изврши преглед пчела.

* * *

Понављамо са првим пословима на пчелињаку, приликом чишћења патоса у кошницама постављају се и појила на пчелињаку. На касније постављена појила тешко је навихи пчеле, будући оне иду преко целе године по воду на она места где су воду нашле при првим излетима.

В. Јовановић.

„Рационално пчеларање“ уредника „Пчелара“ г. Јована П. Јовановића.

У 10. броју „Пчелара“ од 1931. год. написан је без потписа чланак „Поука из овогодишњег искуства“ (стр. 300—302.). По писању се види да је тај чланак написао г. Јовановић.

Он према минулој години 1930.-ој прави закључке од општег значаја. Њему је довољна једна једина година, да изведе овај „наук“:

1. „Прва справљена количина меда за време пролетње паше не припада пчелару, већ пчелама“. Уз то каже да се тога „правила“ придржавају прави пчелари у Америци и другим земљама.

2. „Мед се не одузима више пута, већ само једном, и то на свршетку паше“.

„Да се мед може одузимати само одједном, по свршетку паше, треба да су и кошнице погодне за то. Где се пчелари помоћу једносратних а притом и малих кошница, као

*) Исто овако поступа се кад је пчелар принуђен по хладном времену да прихрањује течном храном - медом гладна пчелиња друштва
В. Ј.

што су познате под именом „Живановићеве американке“ (ова г. Јовановићу не да живети још од год. 1897.!), којима се највише пчелари у пређашњој Војводини, ту је пчелар принуђен због малог простора у кошници да за време добре пролећне паше вади напуњене оквири новим медом, да их истреса и повраћа да би у већој мери искористио пролећну пашу, па ма нови мед и не био довољно зрео“.

3. „Исто тако принуђени су да то чине и они пчелари, који пчеларе помоћу кошница названих „настављача“, са наставцима, магацинима или медиштима изнад плодишта, ако кошнице имају само по један наставак, магацин или медиште. И они истресају нов мед из напуњенога медишта или наставка, па повраћају испражњене оквири за уношење меда из доцније паше“.

4. „Прави пчелари, који у истини рационално пчеларе, нису принуђени да то чине. Они пчеларе помоћу кошница са више наставака, магацина или медишта, па кад се напуни прво медиште, оно се не празни, већ се само одигне, а испод њега подметне празно медиште, а ако има обилне паше, онда и треће.“

Овакав „наук“ изводи г. Јовановић из године 1930., за коју он сам каже да није била повољна за пчеларство. Па зар се из неповољних година извлачи „наук“ да треба слагати више медишта једно над другим? Г. Јовановић, вероватно, у неповољним годинама слаже медиште на медиште за врапце.

Какав би „наук“ извео г. Јовановић из године која је повољна за пчеларство?

Осим тога питам г. Јовановића, дали он зна, како се пчелари „Американком“ Јована Живановића или „настављачом“ која има само по један наставак? Г. Јовановић не познаје и не признаје месне прилике, те тврдим да он са овим кошницама не би знао пчеларити. Ко не удешава своје пчеларење према месним приликама, тај не зна да пчелари. За г. Јовановића не постоји специјални начин пчеларења, па зато његово „рационално“ пчеларење не вреди ни за један крај. Г. Јовановић нека покуша да пчелари са врапцима, а не са пчелама.

За г. Јовановића је рационално водити мед само једанпут, како би добио више „магацина“ један над другим, и то још у неповољној години за пчеларство !! Један магацин његове „стандард“ кошнице може да садржи око 50 килограма меда. Два или три магацина садрже, дакле, 100—150 килограма меда. Сав тај мед г. Јовановић ишчекује у неповољној години, као што је била 1930., из које он изводи горе споменути „наук“! Г. Јовановић би хтео да у неповољној години одједанпут истресе три „магацина“ меда!

Да ли има још који пчелар на свету, који зна тако „рационално“ да пчелари?

Г. Јовановићу је оно рационално што му падне на памет. Његове безбројне контрадикције, о којима ћу другом приликом писати, такође су, по његовом мишљењу, рационалне.

Да ли г. Јовановић зна да мед у саћу сазрева и да може да се у извесним приликама искристалише, ако се остави у кошници од пролећа до јесени? Зар г. Јовановић не зна да пчеле у неким крајевима скупљају много медљике (пролетње, летње и јесење) и да се та брзо кристализује? Зар он не зна да медљика, примешана цветном меду, изазива и брзу кристализацију цветнога меда?

Г. Јовановић не зна да и Американци знају шта је кубура са кристализованом медом у саћу. Он не зна да Американци продају у Европи чисте сорте меда, сортиране по биљним врстама, јер су за овај циљ удешавали свој начин пчеларења. Они су по свршетку сваке изразите паше одређивали, колико ће оквира или боксеса меда извадити у саћу а колико ће оквира истрести. Извађени мед они су одмах означили, да се не би помешао или заменио са којом другом сортом меда.

Г. Јовановић не зна или неће да зна да се у многим крајевима у Америци путује са кошницама са паше на пашу и да се то путовање у неким местима (специјалне прилике) практикује по два три пута од пролеће до јесени. Нека каже г. Јовановић, шта раде Американци, кад искористе једну пашу, па се спремају за пут на другу? Нама је познато да Американци пре путовања истресу медиште, ако у њему има меда, па онда путују. Само по рецепту г. Јовановића морало би се путовати са једним или два медишта, пуна меда, да би се на идућој паши поврх њих метнуло треће медиште!!

Г. Јовановић не зна да сви рационални пчелари Америке и других земаља удешавају свој начин пчеларења према циљевима које су себи поставили (пчеларење на ројеве, на мед, путовање са пчелама, пчеларење на восак и т. д.), и према приликама које им пружа природа њихове земље. Ми познајемо пчеларске прилике у Америци и другим земљама боље него г. Јовановић.

Г. Јовановић не зна да и Американци врше пробе, у теорији и у пракси, као и ми у Европи. Шта више они врше пробе „на велико“, нарочито, кад у једноме крају одређују начин пчеларења (Betriebsweise).

Г. Јовановић не зна да Американци праве различите пробе са истим системом кошнице. Ретки су крајеви у Америци, где се могу зидати медишта једно на друго. Па ни у тим крајевима, колико нам је познато, нико не пчелари увек по једном рецепту.

Г. Јовановић не зна ни шта значи адаптација у пчеларењу. Он комбинује пчеларске рецепте, узимајући по нешто од овога, а по нешто од онога пчелара, те из свега тога

скује таман! рецепт са врапце. Он мисли да је његово комбиновање савршенство, а не зна да његово комбиновање ни један пчелар не прима.

Пчелар треба да пчелари према приликама свога краја и према својим могућностима. У крајевима са слабом пашом какву вредност имају медишта? Сиромашан сељак-пчелар како може да набавља огромне „стандард“ кошнице? Скупе и велике кошнице нису за крајеве са слабом пашом.

Г. Јовановић никад не објављује статистички резултате својих личних успеха или неуспеха у пчеларењу, а пише са више куражи, него Рут или Филипс! Он је колико нам је познато, један бесплодни теоретичар, пун контрадикција, и рецепт његовог „рационалног“ пчеларења никада се неће остварити.

Др. Сима Грозданић.
професор

Први излет и главни преглед у пролеће.

Свршетак

Главни се преглед обавља онда, кад настану прави топли дани, када се пчелиње клупче сасвим развије и пчеле подпуно стану излетати. Докле год се пчеле узтежу од излетања, дотле треба и пчелар да се узтеже од прегледања. Код главнога прегледа гледаћемо уједно све да видимо што треба видети. Да би тај посао што брже обавили морамо у напред знати, шта смо ради да видимо и по каквим знацима ћемо утврдити стање кошнице; тако да пчелар чим отвори кошницу одмах има преглед. Треба знати има ли свако друштво довољно меда, да може имати до прве паше, затим имали свако друштво добру матицу.

Када отворимо кошницу извадићемо прво крајњи оквир сасвим напоље, јер је на њему најмање пчела, друга два или три само размакнути горње крајеве и уједно погледати на њих, има ли у њима меда то се лако види, јер је мед заклопљен, Али гледајући на мед, подигнућемо оквир толико, да видимо какво је легло, па ћемо по леглу прочитати имали и каква је матица. Ако је легло правилно т. ј. поклопци су на затвореноме леглу равни, то је знак да друштво има добру матицу. Легло измешано са много трутовскога и празних станица означаје неспособну или стару матицу, коју треба код будуће ројидбе изменити. Ако је легло раштркано, а у неким ћелицама по два или више јаја, а нису на дну ћелице, већ по страни, значи да је друштво безматак и да је назовиматица већ овлада. Овакоме је

друштву сумпор најпречи лек. Сва експериментисања са оваквим безматком су ризична и воде у све већу штету. Појачавати из другог друштва била би могуће већа штета од користи. Ако истресемо ове пчеле са назови матицама негде изван пчелињака, оне ће се повратити исто као и остале пчеле. Неки ће пчелари рећи да неће, оне нису излетале па не знају. А ја велим да хоће, па још и даље лећи. Зар оне нису као и друге пчеле са развијеним чулом, па да знају са својима другарицама скупа се повратити у своју кошницу или у помањкању ове на суседну.

Додавање матице је оваквоме друштву врло несигурно, а матице су у ово доба скупе. Кома је толико стало да му број кошница на пчелињаку не опада, боље нека ту резервну матицу са њеним друштвом у згодно време премести у тај празан сандук, па ће га касније кад остала друштва дођу на снагу, појачавати са њиховим зрелим леглом.

Ако се код некога друштва не нађе никаква легла, то је прави безматок, ту још нису назови матице почеле лећи, томе се друштву може додати матица и оно ће је радо примити.

Када код некога друштва нађемо оквирице и саће загађено са мрко-жутим мрљама то друштво има срдобољу (прољев) што због дуге зиме нису могле пчеле излетати, да се исчисте, или због хрђавог меда н. пр. ако су узимљене на медљици. Има томе и више узрочника, као неке болести, које ја у танчине не познајем, али знам да се така друштва могу у пролеће. са нешто меда и мало труда подићи на праву снагу тако, да могу већ на багреновој паши дати и меда и ројева. Год. 1929 у пролеће, после оне незапамћено дуге зиме, мало сам имао друштава да нису имала срдобољу (пролив) па сам са мало труда и нешто меда прихрањујући их постигао леп успех. Имао сам те године скоро од свакога друштва по један рој и 40 кг. меда просечно. Једна широко-ниска 20×40 имала је у пролеће пролив, прихрањивао сам је, није се ројила, дала је 70 кг. меда и узимао сам је на 10 оквира пуних меда што чини 15-20 кг.

Када смо установили како стоји друштво са медом, по лету утврдили како стоји са матицом, све што смо установили и шта би требало код које учинити, треба на истој кошници кредом забележити*) тим је главни преглед код те кошнице готов. Тако сва друштва редом треба прво прегледати и забележити и онда тек прећи на посао који је за које друштво одређен према забелешкама главнога прегледа. О изузетно хитним пословима не треба ни да пишем, то ће сам пчелар одредити, а шта је потребно моментално учинити.

*) Боље је водити белешке у нотесу или књижици.

После главнога прегледа, када је пчелар обавио и потребан посао према забелешкама, а који је у највише случајева код добрих пчелара са самим главним прегледом и сретно довршен, у таквом случају сретан пчелар када је прегледао и последњу кошницу, бацио је поглед свој на своје вредне пчелице, које весело излећу из кошнице, као оштре стреле, са силном брзином а тело им као да се истеже претварајући се у конач све тањи и тањи, док се у трен ока не изгуби у даљини.

Боже! зашто баш тако журе? Валда из бојазни да их неће још до мрака лажни април изненадити хладном кишом и немилосрдним ветром, тим старим пчелињим непријатељем и прекинути тек започете љубавне везе са мирисним цвећем и воћем, које би након многих слатких пољубаца уродиле двоструким плодом.

Тако у заносу пчелар гледајући за својима пчелама, чини му се као да види, тамо негде у далекоме свемиру богату царску трпезу, која је у самоме зеленилу и цвећу а постављена најукуснијим јелом и пићем, у судовима и чашицама сваковрсних ђаконија, па као да се та трпеза спушта све ниже и ниже, као да ће се на земљу спустити а шири се све даље и даље, као да ће сву земљу покрити и већ му се чини да су његове пчеле стигле на ту трпезу благодати божије, па наслађујући се на њој свеколиким сластима певају Богу благодарну песму: „Ми и данас остадосмо живи“.

Он као и други добар домаћин, могао је одахнути душом и рећи: Изашло ми је хвала Богу моје благо срећно из зиме, па сада сам пребринуо један већи део бриге и могу радосно очекивати топле дане царскога маја.

Лазар Волић
столар и пчелар

Развитак пчеларства у Врбаској Бановини.

Читајући књигу „Напредно пчеларство и практична употреба меда“ од пок. Милана Мартиновића школског управитеља и првог рационалног пчелара Босанске Крајине коју је написао 1911 године види се, да се у Босни почело пчеларити још прије окупације. Како то износи пок. Мартиновић прије окупације пчеларство у народу су почели ширити свештеници обију вјера. На ширењу пчеларства свештенство је радило да би се црквене и вјерске потребе могле снабдети воском. Поред свештенства пчеларство је у народу ширено и од стране бегова и ага. Бегови и аге су својим кметовима заповиједали да држе пчеле, јер им је мед био потребан ради прављења разноврсних послastiца.

За вријеме окупације пчеларство је почело да опада, узрок овоме опадању био је тај народни немир, јер је у доба окупације народ забадио пчеларство, поред тога ондашња је влада натурила порез на кошнице и сваки пчелар је морао од сваке кошнице по 20 пара платити. Сељаци у то вријеме су вјеровали ако им тко преброји кошнице да оне више не могу да напредују, те је овај порез много допринио падању пчеларства. У овом времену празновјерице су учиниле да пчеларство опадне, а данас да дође до пореза учинило би плаћање пореза да се преларство до темеља сруши. У времену када је пок. Мартиновић писао поменуту књигу читава Босна и Херцеговина бројиле су 36 основаних задруга и подружница. О овоме броју основаних задруга и подружница пок. Мартиновић пише са нарочитом вољом говорећи са чуђењем колики је успјех постигнут. Додуше кад се узме у обзир слабо расположење однашњих власти према народу у Босни и Херцеговини то је чудо, да су допустили толико организирање, а нарочито када се узме, да су ондашње власти сваку организацију на подручју данашње наше домовине Краљевине Југославије изузев Србију и Црну Гору замишљале као свог великог непријатеља. Али ми који живимо у данашње вријеме можемо да речемо савременицима пок. Мартиновића, да је њихов рад донио доброг и племенитог плода. До душе нешто би смо морали сакрити, али ја знајући да није жив пок. Мартиновић хоћу да се похвалим. да данашња Врбаска Бановина броји већи број основаних задруга и подружница него што је онда бројила Босна и Херцеговина. Али када се узме у обзир оно, што сам мало час рекао да треба сакрити т. ј. кад помислимо да на оснивању ових задруга је највише радио г. Лазар Марковић начелник Пољопривредног одељења Краљевске Банске управе Вр. Бановине у Б. Луци онда се може рећи, да је овај број задруга мален. Већ кад сам се дотакао имена г. Марковића морам рећи, да је ово једини начелник пољопривредног одељења, који је посветио много пажње развијању и унапређењу рационалног пчеларства у Врб. Бановини. Имао сам прилике лично разговарати са г. Марковићем кад сам ишао код њега ради одобравања правила наше пчеларске задруге у Крњеуши. Овом приликом рекао ми је г. Марковић, да на мени као свештенику лежи да подигнем свој народ, односно да га помогнем у развијању пољске привреде. Нарочито ми је тога пута напоменуо, да треба у народу проповедати, да је рационално пчеларство једна најкориснија грана за све сталече. Кад би пок. Мартиновић имао бар једног чиновника и на нижем положају који би га помагао у подизању рационалног пчеларства као што данас нас помаже г. Л. Марковић рационално пчеларство у Босни би онда достигло свој врхунац. Али сваком времену понешто фали и данашњи

пчелари кад би имали све начелнике пољопривредних одељења код Банских Управа као што је г. Л. Марковић, у нашу државу не би требали увозити умјетнога меда већ би имали и за извоз природног чистог меда, који је по здравље куд и камо бољи него умјетни.

Повратимо се натраг и погледајмо даље развитак пчеларства у нашој бановини од 1911 год. па све до појаве светског рата. Пчеларство је у овим крајевима напредовало. Појавом рата а нарочито године 1914 Југословени у овој Бановини изгубили су сва права и нису скоро имали ни слободно кретање. Највећи пријатељи су били свештеници, а њима не само да је било забрањено да иду и другога уче и саветују, већ им је и њихов домаћи рад био забрањен. Забрањено им је било прегледање и надгледање својих пчела, па чак поменуте године били су отерани као велеиздајници у Арад и по другим Мађарским затворима, те и ових година је пчеларство претрпело велику катастрофу. Године 1918 год. кад је дошло уједињење нашега народа и кад је освануо дан слободе пчела и пчеларства је скоро било нестало. Сваки пчелар који је прије рата бројио 200-300 кошница у 1918 год. није имао ни 40-50 кошница. Вриједни пчелари су се одмах дали на посао и посијали су у народу вриједно пчеларско сјеме. Ово је сјеме за ових 14 година показало и поред великих незгода од пчелињих болести доброга рада. Другом приликом говорићу о начину пчеларења у овим крајевима.

У КРЊЕУШИ.

Никола Ј. Пејовић
свештеник

Како сам постао пчелар.

Ја додуше још и не знам, да ли сам заиста пчелар. Али пошто неки те неки хоће да ме удостоје и те титуле а ја опет имам навику, да се поведем за другима, баш и кад не кажу истину о мени, не замерите, ако узмем, да сам заиста пчелар.

Постављено питање баш и није важно, рецимо, за историју пчеларства код нас „пречанских“ Срба, ни толико, колико је за историју српске књижевности важно, како је н. пр. Бранко Секулић „Лептир“ постао — песник, па да би о томе требало нарочито писати. Али има људи, способних да пишу свашта па и којешта; па ако не узмете, да је ово којешта, — бићу вам благодаран, — а нек вам је просто ако узмете, да је свашта.

А није вам то баш тако ни лако имати само пчела, а

камо ли постати пчелар; треба вам ту неки дар, таленат, предиспозиција. А то се опази већ код мале деце; само што се та околност констатује, тек кад та деца буду људи.

И н. пр. прави човек каријеру па лепо догура до ђенерала; сад тек одједанпут створе се легенде и о његову детињству па се прича како се тај ђенерал још док му је ешарпа висила на стражњем делу чакширица, волео играти војника и како га је његова „војска“ увек бирала за команданта. Играо сам се и ја као и сва деца, па и војника, само смо их ми звали солдати, и ма да је ешарпа у мене била на свом месту, био сам вечно — редов. Осећам и познам, редов сам на свима позицијама и данас, па се зато и не усуђујем поверовати, да сам у толикој мери у пчеларству аванзовао, да је код мене титула пчелара на свом месту.

Ајде да потражимо ранијих предиспозиција! Можда оне говоре штогод у прилог садањем суду о мени? Идите молим вас! Где су се деца још играла пчелара? Знам, да има зрелих људи, који се играју пчелара, али деца —

Баш ми не дате доћи до речи. А ево шта сам хтео да вам кажем, а то је истина, жива истина. Мој се пок. деда тако озбиљно играо пчелара. Наравно да је ту било и меда од Крстова до Крстова. Само је то мени било дуго чекати, а врло сам волео мед. Деда је зато опет био великодушан, па кад би подрезивао трутове, пустио би нож мало дубље за љубав унука. Унук би опет нестрпљиво тапкао ножицама крај плота, чекајући да му деда пружи комад саћа. Умело је тога да буде и повише, а мед би ко мед показао своје дејство, па би, иначе бела, ешарпа добила мало сумњиву симпатичну боју. Ту боју би моји доводили у свезу с бостаном и гледали у мени, пола у шали будућег — бостанџију. Деда је ипак био оптимиста па је дао и лепшу прогнозу: „Маните се тога! Какав бостаџија? Биће он, ако Бог да, кованџија к’о и његов деда.“ Да је казао, да ћу бити ђенерал, не би ми толико угодило, и ја — Боже прости све растем. Кованџија!? Свуда ће потећи мед, и јешћу га не само о Крстову, и кад се подрезују кошнице, него кад замислим.

Пошао сам и у школу, па декламујем, Боже, и све певам оно:

„Ле-ти пчела ма-ле-на.“

А кад дође на ред:

„Док не ску-пи до-ста ме-да“, само што не олижем прсте.

Ето видите у тим околностима из детињства а нарочито о дединој прогнози налазим нешто, по чему сам могао постати бостанџија, хоћу рећи — кованџија „к’о мој деда.“

Сад већ и ја могу мало да попустим у својој сумњи; па кад хоћу да вам говорим о томе, како сам постао пче-

лар, да мало и поверујем, да сам приближно нешто налик томе.

А томе је претходио приличан низ година. Школа. Дуге као гладне године, године школске, краћушне ферије. Терет дисциплине и науке. Додуше и школа се врло често упоређује са кошницом. И заиста, скамије као лепо поређано саће и оквири, а ми ђаци као пчеле; само су нам професори врло често, не знам да ли због збрке појмова или из милоште, тепали — трутови. А можда је то код њих био израз раздраганог расположења, као код пчелара, кад после дуге зиме у пролеће опази трутове, па им се обрадује већма него многим матицама после ројидбе.

Шта да вам више причам? Богословија и у њој медена слатка предавања пок. проф. Живановића. А то нису била предавања по дужности професорска, иза којих је, као један тemento, злобно вирила за ђака лоша оцена, но предавања у строгом смислу наставничка, више него зачињена љубављу према пчели а у истој мери и према ученицима. То је била реч жива, очигледна, никад без његовског, топлог хумора, — реч једне неодољиве ђачке симпатије. И ту вам није било учења, студије; њега слушати значило је већ и научити. његово предавање се свакоме, ко је само мало хтео, већ, како је он то умео казати, и — „прицијепило“.

Потекао је и тај поетични део живота: младост, ђаковање, другарство без граница, управо братство, она слатка и мила ђачка оскудица, радост живота у пуном смислу, а убедљива реч проф. Живановића о материјалној и моралној користи од пчеларења морала је наћи места у најдискретнијем кутићу душе сваког богослова.

По вечном закону обнове и промене и на нас је дошао ред, да живот у идеалима, заменимо животом у стварности, да и на себи опробамо, колико се теорија поклапа са праксом: — парохија.

Сама реч „поп“ је име за један појам крупан у менталитету нашег народа. Да живиш, а да ти се и неоправдано не приговори, да служиш мамону. Свега да имаш, ништа да ти се не види. Свако од тебе да тражи свашта, и свакоме да даш све. С народом живиш, с народом да мислиш, да дишеш. Учитељ? Боже сачувај! Трибун народни? Да! А нездрав појмови, предрасуде, заблуде? То је народна вера и твоја да буде. С газдом да гњавиш сиротињу, — са сиротињом да бијеш газду. Леђеном да пијеш вино, с поп-Ђиром ђурана да смажеш к'о ништа. Топузом да бијеш к'о Краљевић Марко. Увек да радиш и увек да си докон. О свачему бригу да водиш, а о теби — нико. И у исто доба, — као да немаш право и ти да мислиш, и као да се нема јемство, да и здраво мислиш, — да ти се подвикне: „у олтар попе“! Свуд рапете мреже, да се заплетеш у њих. Прстенови, свадбе,

ћевапи, даће, отакања вина, печење ракије, крканлуци. Политичко-партајске интриге, биртије, распре, беспослице, — да поклизнеш. Та људи Божји, освестите се! Вера и морал су наука моја, Црква је поприште рада мога, служба је моја служба Богу.

Паки и паки И молим Ти се Господе! А и хвала Ти, што си и у нерукотвореном храму Твоме поставио олтар диван, узвишен и свет, тајновит и тајан многим. Ко ме се открије тајна олтара тога, тај Тебе упознаје, Теби служи тај. Око тога се олтара ори песма анђеоска а божанствени акорди се сливају у један глас: Тебе Бога хвалим . . . !

Смислом тих речи проткано је било, као златном жицом свако предавање проф. Живановића о пчели и пчеларству, а ваљда и зато, што је било упућено богословима, будућим свештеницима, служитељима рукотвореног олтара Божјег, јер он је гледао на пчелу, као на центар бесловесних створења Божјих, као на олтар великога храма, кога ми зовемо природом.

У олтар?! — Па ко је пречи, да и на томе олтару служи Богу него свештеник, који мора да зна, да се и на пчели, као створењу Божјем, од постања света могла познати и видети његова већна сила и божанство? И обележих олтар тај — с две трошне плетаре, и падох на колена духом и поклоним се и томе олтару Божјем с надом, да ћу служећи на њему, као из камена изазвати воду живу, да у пустоши живота напојим жаждушчују душу моју, и да ћу на том олтару наћи истинску мању.

Од то доба прохујало је преко 20 година. Било је сваккаквих перипетија, олтар се повећао, сам је себе разградио и изградио, постао и велељепан, и свагда пажен као светиња чинио је своје по ономе: ко олтару служи од олтара и да живи.

А сад, молим Вас, изволите рећи ви, да ли сам и постао пчелар.

Стеван Кнежевић

Читаоцима „Српског Пчелара“

Познато нам је свима да се организације, трговине и друга предузећа, па чак и појединци, служе рекламама. То и ми, читаоци, морамо чинити, јер нам је потребно да повећамо број претплатника. Ми свој лист можемо рекламирати на више начина. Ово што нам је најлакше да учинимо у томе погледу јесте да сваки од нас нађе још по једног претплатника. Да ли је то тешко?

Али то још није доста. Ми морамо да читамо свој лист, а треба и нове претплатнике да привикнемо на читање листа.

Из пчеларског листа се дознају најразноврсније пчеларске новости. Да би лист заиста имао тако различитих новости, треба да се и претплатници старају о томе. Замислите да се састане петнаест до двадесет пчелара на договор, како да оснују себи пчеларски лист. На састанку би они расправљали о томе, како ће се лист уређивати. Ко ће писати чланке, и ко ће бити уредник? Сви би се они сложили у томе да ће заједнички сарађивати у листу, јер су на крају крајева зато и дошли на састанак. И сваки би од њих био сарадник листа. Петнаест људи има петнаест ђуди, дакле и петнаест начина писања. Петнаест пчеларских практичара давало би према томе врло равноврстан материјал за лист и лист би био садржином богат.

Замислите да у листу сарађује неколико стотина сарадника, а како би то било лепо, кад би сви читаоци листа у њему сарађивали! Лист би тада био велик, са богатом и разноврсном саджином. Садржина би била пробрана и савршена, јер би се писци вежбом усавршили у писању. А да се не осрамоте, не би писали макар што.

Може ли писати сваки читаоц?

Зашто не?

И неписмен пчелар би преко неког писменог човека могао да шиље у пчеларски лист свакојаке новости из области пчеларства. А писмени пчелари треба да пишу сами. Треба да више мисле о пчеларству и да своје мисли записују. Дневник свакога пчелара претставља за пчеларски лист драгоцен материјал.

У пчеларском листу ће увек добро доћи например одговори на ова питања:

1. Какве се кошнице шире у дотичноме крају?
2. Колико пчелара има тај крај?
3. Дали пчелари путују са пчелама?
4. Колико пута се путује у току године?
5. Какве се паше налазе у дотичноме крају?
6. Да ли се исплати пчеларење на ројеве, и због чега да или не?
7. Да ли је развијена пчеларска трговина?
8. Постоји ли каква организазија (пчеларска)?
9. Какви су изгледи на будућност? И т. д.

Сваки пчелар може сам себи поставити безброј питања, а може покушати и да одговори на та питања.

Ми се морамо питати, и морамо размишљати о питањима, јер се налазимо у временима у којима се мора мислити. Постављање питања и покушаји одговарања јесу знаци савременог културног мишљења. Људи научници непрестано себи задају питања и проблеме, да на њих онда одговоре.

Наш лист треба да буде илустрација нашег културног мишљења. ко не уме културно да мисли, нека се вежба. Примитивно мишљење може се школовати. Школовањем оно постаје културно. Култура и школа је једно и исто у овом погледу.

Пчеле се лако дају дресирати, а људи се лако дају школовати. Ако су вам, драги читаоци, дати мало повољни услови, покажите својим дописима да цените пчеларство.*) Докажите истовремено да је пчеларство најлепша грана пољске привреде. Старајмо се свима силама да нам ова грана економије цвета бујно као пролетње цвеће питомих долина и поља.

Др. С. Грозданић.

Мрави на пчелињаку

У „Slovenskom Čebelar“ читамо, да се 14. маја прошле године пустио један рој, а матица случајно је пала на мравињак и мрави су је одмах убили. Дакле мрави хоће згодном приликом да нападају поједине чланове пчелињег друштва, с тога не смемо у близини пчелињака трпити мравињаке.

Мрави се броје међу непријатеље пчела, с тога није добро, да се они множе у близини пчелињака. Одмах с пролећа пчелар треба да пази, да ли се у близини пчелињака налази какав мравињак, па га треба одмах уништити или присилити, да се мрави даље преселе.

Има више начина како се могу мравињаци уништавати, а ми ћемо овде неколико навести: У пролеће ако нађемо мравињак у близини пчелињака треба у мравињак усугати кључалу воду или цеђ. — Или можемо узети петролеума па 1. дл. усугати у мравињак, јер од петролеума мрави умиру, а ако који застане, тај ће сигурно побећи и на другом месту мравињак начинити. Место петролеума може се узети бензин. — Добро је начинити мешавину од нафталина и прашка за инсекте па усугати на рупу где мрави излазе.

Пепео трепа усугати по мравињаку, па ће се мрави разбићи. А можемо и по пчелињаку посипати пепео, па мрави неће се на пчелињаку задржавати.

Навео сам неколико добрих и сигурних средстава протиј мрави, а наши пчелари нека их опробају и своја опажања у „Српском Пчелару“ објаве.

Б. П.

*) Сваки пчелар треба бар на једно питање да одговори и пошаље извештај о стању пчеларства у своме месту, а „Српски Пчелар“ доносиће радо овакове дописе и белешке.

Изјава.

У 2 броју „Пчелара“ о. г. г. Јован П. Јовановић каже до сам „у 9. бр. „Срп. Пчелара“ за 1930 г. у напису под насловом „Проширена американка“ изложио јасно и разумљиво да је провобитна американка Ј. Живановића непогодна кошница, и да је зато потребно да се она модификује и преудеси, па да и она може бити погодна за рационално пчеларење.“

Изјављујем следеће: закључак г. Ј. П. Јовановића није тачан ни правилан, јер се из наведеног чланка не може створити закључак, да сам тврдио, да је американка непогодна кошница и неспособна за рационално пчеларење.

Кад сам проширио американку са 2 оквира нисам изменуо конструкцију кошнице. А кад се положеној кошници дода 2 оквира, или ако се начини оквир са 3—4 см, већи не мења се конструкција кошнице нити се првобитна кошница проглашује као непогодна за рационално пчеларење.

Сад настаје питање: да ли се рационалност пчеларства састоји у конструкцији кошнице или у знању и вештини пчеларевој? Моје је мишљење, да рационалност пчеларења треба тражити у знању и вештини самога пчелара, а не у конструкцији кошнице. Рационалност пчеларења састоји се у томе, што на основу познавања живота и развијања пчелињег друштва можемо пчеларску науку по потреби и жељи згодно у пракси применити. Са једним кошницама неки посао може се брже и лакше урадити него са кошницама других конструкција. Према конструкцији кошнице изводе се поједини радови на друге сходне начине. Дакле конструкција кошнице само помаже нам, да поједине радове у рационалном пчеларењу можемо лакше и брже извести. Вешт и искусан пчелар са сваком, па и најједноставнијом кошницом са покретним саћем може рационално пчеларити; шта више и са плетарама може рационално пчеларити.

Невештом пчелару, који не познаје живот пчела, можемо дати најмодернију и најбољу кошницу (т. ј. коју држимо за најбољу) али он неће умети с њом радити, можда ће учинити нешто, што се противи природном нагону пчела, па ће ометати пчелиње друштво у нормалном развијању. Дакле конструкција кошнице не чини пчеларење рационалним.

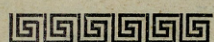
Сврха је мога чланка, га пријатељу М. В. саопштим, да се американка може проширити, да се добра паша лакше и боље искористи. А кад сам навео, да се американка може проширити то не значи, да сам рекао, да је американка „непогодна кошница“, нити се одатле може створити закључак да је „потребно да се она модификује или преудеси, па да и она може бити погодна за рационално пчеларење“.

Да отклоним сваку сумњу и криво тумачење изјављујем следеће: 1.) с американком † проф. Јована Живановића може се рационално пчеларити, дакле погодна је кошница.

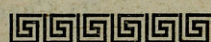
2.) конструкција кошнице може само олакшати рационалност пчеларења, и

3.) рационалност пчеларења састоји се у знању и вештини пчеларевој и примени тога знања а не у „пгодној“ кошници.

Коста Сеперовац
уредник „Српског Пчелара“

Друштвене вести.

Члановима Савеза југословенских пчеларских друштава.

Шири управни одбор Савеза одржао је своју седницу 13 марта 1932 г. у Загребу у основној школи, у Самостанској улици, са дневним редом који је раније достављен.

На седници је претседник савеза поднео опширан извешај о раду Савеза од 1 децембра пр. г. Савез је од тога времена највише радио на уређењу пчеларског одељка Покретне пољопривредне изложбе. По оцени пчелара и надлежних фактора овај рад савеза крунисан је успехом. Савез за овај успех дугује преларским друштвима, која су се одазвала позиву и учествовала у уређењу пчеларског одељка. Сем тога Савез је радио односно сарађивао на изради пројекта пчеларског закона, на добијању шећера за исхрану пчела, на обезбеђењу субвенције. Благодарјећи увиђавности Министарства пољопривреде и предусретљивости Министарства Финанција и осталих државних органа сви ови послови су повољно свршити или се налазе на путу да буду повољно свршени.

Одбор је једногласно одобрио рад Савеза и дао признање и захвалност претседнику за његово старање за добро пчеларских организација. По предлогу г. Иланчића решено је, да се умоли Министарство Саобраћаја да шећер за исхрану пчела ослободи транспортних трошкова поштом и жељезницом.

По даљим тачкама решено је:

1) Да се и ове године, с обзиром на жељу браће Чеха, не одржи Свесловенски пчеларски конгрес и изложба..

2) Да се државна помоћ подели свима друштвима.

3) Да сва пчеларска друштва продају уметно саће: а) организацијама са плаћеним подвозом и паковањем по дин. 48—1 кг. б) члановима појединачно по 50- дин. у друштвеном магацину.

4) Да сви пчелари интелектуалци испитутују Крањску пчелу и да своја опажања достављају г. др. С. Грозданићу, који ће на основу прикупљених података израђивати написе како за научнике, тако за поједине пчел. листове.

5) Да се позове др. Филипс из Америке да приликом свога пута по Европи дође и у нашу земљу.

6) На место досадашњег благајника г. Максимовића који је дао оставку, одбор је изабрао г. Т. Јевтића.

О предњем се извештава сва друштва, с тим да одмах пошаљу извештаје о свом раду у пр. години и признанице по којим ће им се помоћ исплатити.

За Савез југ. пчеларских друштава,

Секретар

Т. Јевтић

Белешка

Повећање жетве индустријског биља.

15. и 16. фебруара ове године одржана је у Министарству Пољске Привреде конференција у сврху повећања производње сетве индустријског биља, које се до сада највише увозило из иностранства. На овој конференцији били су присутни још и преставници Министарства Трговине и Индустрије, Министарства Саобраћаја, Банских Управа, Пољо-привредних Друштава, Главног Савеза Српских Земљорад. Задруга, Индустриске Коморе и неких индустријских предузећа.

Том је приликом реферисано о:

а) Потребама сировина наше индустрије уља,

б) Изворима сировина наше индустрије уља: 1. увоз и 2. домаћа производња;

в) Могућност производње ових сировина у нашој земљи: олајна репица, сунцокрет, лан, семе од бундева, ричинус и сезам;

г) услови за климатуру овог биља по појединим бановинама; и

д) осигурање трајне културе овог биља код нас.

Будући се знатне количине семена наведеног биља увозе из иностранства као сировина за наше фабрике уља, док се пшеница и кукуруз сеју у већем сувишку у времену ограничења извоза, ова је конференција од великог значаја за наше тежаке, тражећи нове и погодније пијаци за његове производе.

Нас пчеларе радује ова тежња и ми је поздрављамо. Напомињемо, да ће се са производњом наведеног семена индустријског биља знатно поправљати пчелиња паша у мес-

тима, где се ова производња буде ширила, јер су све поменуте биљке медовите.

О поменутих биљкама као медовитим и о њиховом значају за пчелињу пашу „Српски Пчелар“ донеће опширнији чланак.

О. Р.

Шећер за прихрањивање пчела.

Савез Југословенских пчеларских друштава молио је Министарство финансија, да шећер за прихрањивање пчела ослободи од плаћања државне трошарије. Министарство финансија дозволило је, да шећер за прихрањивање пчела буде опроштен од државне трошарине, али мора се денатурирати са 5% катрана.

У другим државама шећер за прихрањивање пчела обично је денатуриран са песком или пилотином и не шкоди пчелама. А како ће на пчеле утицати шећер денатуриран са 5% катрана? На ово питање не можемо позитиван одговор дати, јер не смемо гарантирати, да је шећер денатуриран са 5% катрана нешкодљив за пчеле.

Објаву о шећеру за прихрањивање пчела нисмо раније донели у „Српском Пчелару“, што смо прво по разним пчеларским књигама и новинама тражили, да ли је гдегод споменуто, да шећер денатуриран са катраном може се употребити за прихрањивање пчела. Никаквих података нисам нашао, изгледа ми, да би се ово код нас први пут покушало.

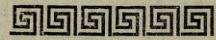
На поновну молбу Савеза Министарство финансија решило је, да се шећер денатурира са дрвеним угљом. Шећер денатуриран са дрвеним угљом није шкодљив за пчеле, с тога препоручујемо пчеларима, да набаве шећер денатуриран са дрвеним угљем.

Денатурирани шећер кошта у фабрици 6⁴⁰ Дин. Поред тога купац сноси трошак паковања, одпреме на жељезницу и возарину жељезницом, да ће шећер стојати 8⁵⁰ — 9 Дин. килограм.

Упозорујемо наше чланове, који желе да купе шећер за прихрањивање пчела, да се до 12. априла пријаве „Српској пчеларској задрузи у Руми“. Са пријавом треба послати и новац, јер пријава без новца неће се у обзир узети. Задруга ће шећер одмах наручити, а кад прими шећер одмах ће слати по реду, како су наруџбе стигле.

Уредништво „Српског Пчелара“

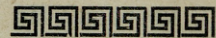
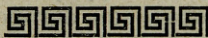
Пчелари! У вашим вртovima и свуда сејте и садите медовито биље, шибље и дрвеће!

Подела награда студентима на Универзитету. Сваке године на Универзитету у Београду награђују се Светосавске теме. Радујемо се, да је и ове године међу награђенима тематима награђена и тема о пчеларству. Наградом из фонда Стане Богојевић од 2000 Дин. награђен је Душан М. Влаховић студент агрономије за рад „Најбоља кошница за поједине крајеве Југославије.“

Ово је трећа награда, коју добија г. Д. М. Влаховић за своје радове из пчеларства. Радовали би се кад би г. Влаховић награђене радове објавио у једном пчеларском листу, да се с њима наши пчелари упознају. Наши пчеларски листови радо доносиће радове младих пчелара.

О. Радојчић

Покретна пољоприврена изложба. Министарство Пољопривреде приредило је покретну пољопривредну изложбу, која ће пропутовати кроз целу Југославију. У недељу 14. фебруара о. г. изложбу је отворио Његово Величанство Краљ Александар, у присутности Претседника владе и свих министара. Пчеларски вагон привукао је пажњу свих посетилаца изложбе.

Покретна пољопривредна изложба задржала се у Београду три дана, па је отишла у Вардарску бановину. Доцније дође и у нашу бановину, а долазак биће објављен у своје време. Сваки сељак треба да види пољопривреду изложбу.

Продаја матица и раних ројева. У Америци јако напредује продаја матица и раних ројева. У држави Алабама продато је 1924. год. 136.000 племенитих матица, а прошле године продато је 200.000 комада. У истој мери шаљу се и рани ројеви, појединци пчелари шаљу до 22.000 сандучића са пчелама. Јужне државе преко пола милиона раних ројева шаљу у северне државе и у Канаду.

(„Bienenwatter.“)

Извођење племенитих матица. Наши пчелари не баве се извођењем племенитих матица, јер држе да им се не исплати тај пипави и њежни посао. Навешћемо какав је успех постигнут код других. Др. Химер извештава да су у Баварској 45 станица за извођење племенитих матица извеле 2456

матица, од којих је 2001 оплођена дакле 81.5%. Најраније матица се оплодила после 2 дана а најдоцније за месец дана. Било је мало матица из природних ројева, а већином су биле матице изведене из вештачких матичњака.

Извођење племенитих матица препоручујемо нашим пчеларима, а како се изводе племените матице нађе у књизи „Извођење матица“ од Т. Јевтића

Медене светковине. Ради пропаганде пчеларства Сједињене Америчке државе завеле су т. зв. медену недељу, која пада месеца новембра. Те недеље обављају се свечаности спојене са продајом меда и медених производа. У Европи је прва Италија по владином наређењу узела 21. децембра као медени дан. Тога дана пчелари и трговци медом врше пропаганду, сва штампа препоручује употребу меда, а лекари држе предавања о значају меда.

Палата за 7 милиона пчела. У долини између Лубјехова и Озубом (Чехословачка) израђен је недавно највећи пчелињак у Европи, под једним кровом уређен за 140 народа, те се пуним правом назива „палата за 7 милиона пчела“ („Пољоприв. Гласник“)

Пчеларство у срезу Глинском. У Глини одржана је од 21—25 децембра 1931 пољопривредна изложба за срез Глински на којој је и пчеларство било заступљено. Изложба је имала поучни и пропагандистички карактер. У приређивању изложбе учествовале су све задруге и пчеларска задруга у Глини. Од пчеларства изложено је 60 узорака и две стаклене кошнице, које су начинили вредни чланови пчеларске задруге у Глини Мићо Грива и Симо Рула.

Статистички преглед пчеларства у срезу је: кошница са непокретним саћем има 1000 комада (65, 36%); кошница с мешовитим саћем 300 ком. (25, 49%); кошница с покретним саћем 140 ком. (9, 15%) укупно 1440 комада.

Унапређење пчеларства врши се такође према израђеној основи и то скупљањем семена медоносних биљака, субвенционирањем направа пчелињака и кошница, те набавком разних пчеларских потребштина.

(По „Пољопривредном гласнику“)

Фацелија као нова пићна биљка за силажу. Фацелија позната је код нас као једногодишња медоносна биљка, која је

Најмилија посланица и најздравија храна за децу је хлеб са маслом и медом

1890 г. пренесена из Америке у Европу, обећава према извештајима страних практичара да ће постати скоро идеална пићна биљка за силажу, зелено гнојење и непосредну исхрану стоке. Њене су предности: брзо расте, за 6 недеља по сејању већ цвета, скромна је у захтевима и успева и на најгорим земљиштима; отпорна је према мразу, одлично подноси сушу, са кратке вегетације може се сејати по жетви житарица, као пострни усев, и у июле бољим приликама даје на 300 м. ц. биљне масе. Сеје се ретко, семена иде око 8 кг. на хектар, јако бокори, достиже висину 0.80—1 м. Храњива јој је вредност знатна јер садржи 2 пута толико беланчевине колико кукуруз. Коси се пре цветања, пошто доцније задрвећава. Даје два откоса, први издашан, други незнатан, који може послужити и за зелено гнојење. (Пољопривр. Гласник. 1.-1932.)

На пчелињаку сејао сам по једну леју фацелије и приметио сам, кад је била гушће посејана није задрвенила, него је сва полегла. А кад је ретко посејана тада је задрвенила. Ако пољоприведници фацелију чешће посеју, могу дочекати да цвета, па тек онда да је косе. Пољопривредници пчелари нека начине покус на једној мањој парцели земље па ће тада од фацелије имати и мед и пићну храну.

К. С.

Код уредништва „Српског Пчелара“ могу се добити ове књиге:

Борђе Коларовић: Послови на пчелињаку преко целе године или Пчеларски календар. **Цена 15 Дин.**

Југословенски пчеларски преглед. **20 „**

Тихомир Јевтић: Практично извођење матица. **15 „**

Благ. Д. Тодоровић: Воћке и воче I. део: Произвођење воћака **60 „**

II. део: Подизање и нега воћњака **70 Дин.**

Важно за наше пчеларе!

На темељу дугогодишњег практичног искуства и рада у стању смо да изађујемо све дрвене пчеларске справе стручно уз умерене цене и то: **дрвене и сламнате кошнице свих** у нашој држави употребљених **система**, надаље **оплодњаке за матицу**, **ормане за разашилање ројева**, дрвене **валове** за прихрањивање, **бокешке оквире** састављене и растављење и **дрвене летвице** без чворова за оквире, све из првокласног и сувог материјала.

На захтев шаље се сваком ценовник бесплатно.

Надамо се да ће се поштовани пчелари са поверењем нама обратити са поруџбином, а ми ћемо се постарати да у сваком погледу задовољимо наше цењ. муштерије.

Питања и поруџбине молим слати на адресу:

Вајман и Рот

столари и специјални израђивачи кошница.

Нови Врбас (Дунавска бановина).

Мењао би бицикли за пчеле, имам првокласни бицикли врло мало употребит марка „Јерике“ „Неро“

Вредност бицикла 2.300 дин. понуде слати на
СВЕТОЗАР ПЕТРОВИЋ — Војновићев Салаш
Инђија (Срем)

ПЧЕЛАР

Вешт сам свима пословима око пчела, тражим место пчелара на већем пчелињаку. Вољан сам примити пчелињак, да радим на **проценат**. Овде су поволне прилике за пчеларење, с тога кошнице могу се и овде код мене пренети. **Ја сам самац и трезвен**, а стар сам 48 година.

СВЕТОЗАР ПЕТРОВИЋ

Инђија

Војновићев салаш